

L15.05.1987 nr. 21 Lov om film og videogram.

Innholdsfortegnelse

L15.05.1987 nr. 21 Lov om film og videogram. (*).....	2
Kapittel I. Innleiande reglar	3
§ 1. Verkeområde og definisjonar.....	3
Kapittel II. Løyveplikt og avgifter	4
§ 2. Kommunal løyveordning	4
§ 3. Avgift til staten	4
Kapittel III.....	5
§ 4.....	5
§ 5.....	5
§ 6.....	5
Kapittel IV. Merking og registrering av videogram m.m.	5
§ 7. Registrering av videogram (11)	5
§ 8. Merking av videogram	6
§ 9.....	6
§ 10. Gebyr for registrering og merking m.v.	6
§ 11.....	6
§ 12. Nekta registrering av videogram.....	6
Kapittel V. Strafferettslege sanksjonar	6
§ 13. Straff (15).....	6
§ 13a.....	7
§ 14.....	7
§ 15.....	7
§ 16.....	7
Kapittel VI. Gjennomføring av lova	7
§ 17. Ikraftsetjing.....	7

L15.05.1987 nr. 21 Lov om film og videogram. (*)

Note (*)

Ved Andreas Galtung

Noten er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Loven hører nå inn under Kultur- og kirke departementet (KKD), tidligere Kulturdepartementet (KD), medieavd. Loven avløste lov 25. juli 1913 nr. 4 om offentlig forevisning av kinematografbilleder. I tillegg er lov 21. juni 1985 om merking og registrering av videogrammer mv. inkorporert i lov 15. mai 1987 nr. 21.

Film- og videogramloven (*filml.*) gir myndighetene kompetanse til å kontrollere innholdet i, samt omsetning og visning av film og videogram i næring. Loven omfatter regler om kommunal konsesjonsplikt, forhåndskontroll og aldersgrensefastsetting, samt merking og registrering av videogram. I tillegg finnes regler om strafferettslige sanksjoner.

Forarbeidene til loven forut for vedtagelsen i 1987 er: Ot.prp. nr. 20 (1986-87) Lov om film og videogram (filml.), samt Innst. O. nr. 35 (1986-87). I forbindelse med lovendring, se Ot.prp. nr. 28 (1987-88) Om endringer i lov 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram m.m., samt Innst. O. nr. 42 (1987-88). Andre relevante forarbeider er Ot.prp. nr. 64 (1984-85) Om lov om merking og registrering av videogram mv., samt Innst. O. nr. 52 (1984-85). Se også NOU 1978: 51 Straffebestemmelser mot voldsskildringer. NOU 1981: 26 Videogram, Ot.prp. nr. 54 (1981-82) Om lov om endring i straffeloven (straffebestemmelse mot grove voldsskildringer i film og videogram eller på fjernsyn) samt Innst. O. nr. 61 (1981-82). Se også NOU 1985: 19 Pornografi og straff, og Innst. O. nr. 52 (1984-85). I tillegg ble loven endret 11. juni 1993, med ikrafttreden fra 1. august 1993, samt 16. juni 1994, med ikrafttreden fra 15. juli 1994. Siste endringer i loven ble sanksjonert 6. januar 1995 nr. 3, og trådte i kraft 1. februar 1995. Med hjemmel i loven har KD gitt forskrifter 7. desember 1987 sist endret 27. september 1993, heretter filmforskriften og Instruks for Arbeidet i Statens Filmkontroll (f.o.m. 1. august 1993 Statens Filmtilsyn) av 25. oktober 1989. (Ny forskrift 20. desember 1999 nr. 1515 om film og videogram.)

Pr. dags dato forefinnes tre forskrifter til loven. Den første er forskrift 20. desember 1999 nr. 1515 om film og videogram, fastsatt av Kulturdepartementet, endret 20. oktober 2002 nr. 1186 og 11. januar 2005 nr. 16.

Den andre er forskrift om merking ved elektronisk omsetning av videogram fastsatt av Statens filmtilsyn 28. desember 2004 (nr. 1840) (opphevet) med hjemmel i § 8-1 i forskrift 20. desember 1999 nr. 1515 om film og videogram. (Ikrafttredelse fra 1. januar 2005. Fra samme tid ble eksisterende forskrift 17. desember 2002 nr. 1663 om merking ved elektronisk omsetning av videogram opphevet.)

Den tredje er forskrift om tillatelse til å trykke Medietilsynets registreringsmerke på omslag og kassett, fastsatt av Statens filmtilsyn 28. desember 2004 (nr. 1841) med hjemmel i forskrift 20. desember 1999 nr. 1515 om film og videogram § 8-1. (Ikrafttredelse fra 1. januar 2005. Fra samme tid ble eksisterende forskrift 17. desember 2002 nr. 1664 om vilkår for tillatelse til å trykke Statens filmtilsyns registreringsmerke på omslag og kassett opphevet.)

Endring av §§ 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10 og 14 samt oppheving av §§ 9 og 12 ble vedtatt ved lov 28. mai 1998 nr. 33 om endringer i film- og videogramlova og straffelova. Endringene innebærer bl.a. en samordning av tillatte voldsinnslag etter straffeloven og folk- og videogramloven, oppheving av registreringsordningen for importør, produsenter og forhandlere og endringer i den kommunale løyveordningen. Forarbeider er Ot.prp. nr. 78 (1996-97), Ot.prp. nr. 8 (1997-98) og Innst. O. nr. 40 (1997-98). Ikrafttredelse fra det tidspunkt Kongen fastsetter, jf. endringslovens del III. Denne var planlagt å tre i kraft 1. juli 1999, men på grunn av respons fra ESA og EU-kommisjonen har KD valgt å utsette ikrafttredelse inntil videre.

Se også Ot.prp. nr. 55 (1998-99) samt Innst. O. nr. 14 (1999-2000). Denne omhandler en presisering av forskriftshjemmelen i daværende § 4 samt at man fikk tatt inn bestemmelsen i § 12 som falt ut ved en feil ved en lovrevisjon i 1997. Merk også Ot.prp. nr. 28 (1999-2000) og Innst. O. nr. 92 (1999-2000) om endringer i straffeloven som fører til en justering fra strl. § 211 til daværende § 204. (§ 317 i nåværende straffelov.)

Relevant rettspraksis er en avgjørelse knyttet opp mot forståelsen av næringsbegrepet, se nedenfor. I tillegg finnes avgjørelser som angir forståelsen av lov 22. mai 1902 nr. 10 (*straffeloven* eller *strl.*) § 204 i forbindelse med filmatiske skildringer, se bl.a. Rt. 1987 s. 1537; Rt. 1978 s. 1111 og Rt. 1984 s. 1016. Strl. § 211 ble opphevet ved lov 11. august 2000 nr. 76 og er avløst av strl. § 204, (§ 317 i nåværende straffelov). som i annet ledd har en legaldefinisjon av pornografi. Av interesse er også praksis fra Klagenemnda for film og videogram, se utlagte saker på Medietilsynets hjemmeside.

Litteratur: Nils Moe, *Filmsensur*. Lov og Rett, Oslo 1969, s. 80-83. Knut Lindboe, *Filmsensur og rettssikkerhet*, Oslo 1993 Lov og Rett 1981, s. 29-33. Beate Jacobsen, *Film og videogramrett*, Complex 2/94, Oslo. I og med at lov 6. februar 2015 nr. 7 om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogram mv. (i kraft 1 juli 2015, etter res. 12. juni 2015 nr. 633), er denne loven av mindre betydning. Pr. 2019 er fysiske videogrammer (lovens definisjon § 2 bokstav d) knapt noe man får tak i da strømming har tatt fullstendig over.

Kortform: film- og videogramloven

Forkortelse: filml.

Departement: Kulturdepartementet (KUD)

Ikrafttredelse: 01.01.1988

Kapittel I. Innleiande reglar

§ 1. Verkeområde og definisjonar

Denne lova gjeld framsyning og omsetning av film og videogram i næring. ⁽¹⁾ Lova gjeld ikkje kringkasting slik dette er definert i kringkastingsloven.

Note (1)

Ved Andreas Galtung. Noter er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Loven regulerer all visning og omsetning av film og videogram, sistnevnte omfatter VHS og DVD. I tillegg omfattes nye former for omsetning og visning herunder «Video-On-Demand» og «Near-Video -On-Demand». Det må antas også å dekke «strømmetjenester» som Netflix. Selv om slike tjenester først har tatt av de siste par år.

Lovens virkeområde er knyttet til næringsbegrepet som er gitt en vid forståelse. Det gjelder både visning og omsetning. Visning uten økonomisk formål faller utenfor loven. Dette gjelder filmklubber og andre visninger med ideelt formål slik som på sykehus og andre institusjoner, og ellers når det ikke betales vederlag og visningen ikke direkte eller indirekte har forbindelse med utøving av næringsvirksomhet, som f.eks. visninger av barnefilm i kjøpesentre vil være. Under omsetning faller både salg og utleie inn, men ikke gratis utlån og gave, forutsatt at dette ikke direkte eller indirekte har forbindelse med utøving av næringsvirksomhet, som f.eks. reklamevideogrammer.

Rt. 1990 s. 407. Eier av matvareforretning drev begrenset videoutleie av kulturelle og ideelle grunner. Virksomheten ga ikke overskudd, men ble ansett som omsetning i næring ut fra de kontrollmessige hensyn som ligger i lovens formål.

Film er etter denne lova fotografiske eller teikna bilete som er sette saman på ein slik måte at dei lagar ei levande rørsle. ⁽²⁾

Note (2)

Ved Andreas Galtung. Noter er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Loven gjelder levende bilder uansett hvordan disse er fremstilt; stillfotos og andre enkeltavbildninger faller utenfor.

Videogram er etter denne lova eit elektronisk signal for lagring og attgiving av levande bilete som er skrive inn på eit medium eller ein informasjonsberar. ⁽³⁾

Note (3)

Ved Andreas Galtung. Noter er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Levende bilder som er lagret elektronisk, slik at de senere kan gjengis, omfattes av loven. Det er selve den elektroniske lagringen som er avgjørende for lovens virkefelt, uansett om dette er på videobånd eller annet medium som f.eks. lagrede datagrafiske bilder, CD-plater mm.

Departementet kan avgjere at denne lova skal gjelde på Svalbard, Jan Mayen og på anlegg og innretningar på den norske delen av kontinentalsokkelen. Departementet kan fastsetje dei særskilde reglane dette krev. ⁽⁴⁾

Note (4)

Ved Andreas Galtung. Noten er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Det er ikke gitt slike bestemmelser.

Kapittel II. Løyveplikt og avgifter

§ 2. Kommunal løyveordning

Framsyning av film eller videogram i næring må ikkje skje utan løyve frå kommunestyret eller den kommunestyret har gitt fullmakt. ⁽⁵⁾

Note (5)

Ved Andreas Galtung. Noten er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Visning av film i næring skal ha komm. konsesjon. Konsesjonstildeling avgjøres etter fritt skjønn. Det er varierende praksis mellom kommunene både for å gi konsesjon og i vilkårene til den, se filmforskriften § 2. Konsesjonen kan ikke gis til juridiske personer. Vanlige krav for konsesjon er at søkeren har fylt 18 år og har plettfri vandel samt aldersgrenser for de som skal leie. De alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper for saklig sammenheng mellom krav og vilkår og konsesjonens innhold gjelder. I noen kommuner er kompetansen delegert til enten kulturstyret, helse- og sosialstyret eller kinostyret.

Løyvet kan givast for ein periode på opptil fem år. Løyvet kan nektast eller trekkjast attende dersom løyvehavaren bryt reglar i denne lova eller i forskrifter til denne lova, straffelova §§ 236, 311 eller 317 eller bryt vilkår som er sette ved tildeling av løyvet. ⁽⁶⁾

Note (6)

Ved Andreas Galtung. Noten er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Løyvet gis for inntil fem år om gangen. Dog kan løyvet kalles tilbake. Det må antas at tilbakekall ikke kan skje ved mindre brudd på loven mv. Tilbakekall kan være aktuelt ved mislighold av avgiftsplikten, se § 3, og ved utleie av umerkede videogrammer, se § 8, eller ved utleie av videogrammer med ulovlig innhold, se strl. §§ 204 og 382.

Kommunen og Medietilsynet har rett til å gjennomføre naudsynt kontroll med at den løyvepliktige verksemda blir driven i samsvar med dei reglane som gjeld. ⁽⁷⁾

Note (7)

Ved Andreas Galtung. Noten er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Det er gitt en ny regel om kontroll av konsesjonærene som gir komm. og Medietilsynet hjemmel til å gjennomføre kontroller.

Kommunane kan fastsetje vilkår for løyve til framsyning av film og videogram. Det kan ikkje fastsetjast vilkår som inneber totalforbod mot framsyning av film eller videogram i ein kommune.

Departementet kan i forskrift gjere unntak frå kravet om løyve. ⁽⁸⁾

Note (8)

Ved Andreas Galtung. Noten er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Slike regler er gitt i forskriftene til filmf.

§ 3. Avgift til staten

Den som driv framsyning av film og videogram i næring, skal betale ei avgift til staten på 2,5 % av bruttoomsetninga. Dei avgiftspliktige skal føre særskild rekneskap for slik framsyning.

Den som vil ha eit videogram registrert for omsetning i næring, skal betale ei avgift til staten per videogram. ⁽⁹⁾ Stortinget fastset satsane.

Note (9)

Ved Andreas Galtung. Noter er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Det er gitt nye regler i forbindelse med omsetning i næring. For omsetning av video er distributørene nå ansvarlige for å betale en avgift til Norsk kino- og filmfond (NKFF) som er satt til en bestemt sum pr. videogram.

Departementet fastset i forskrift nærmare retningslinjer om avgiftsgrunnlag, utrekning og innkrevjing av avgifter, bruken av midlane og kan gjere unntak frå kravet om avgift. ⁽¹⁰⁾

Note (10)

Ved Andreas Galtung. Noter er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Se forskriftene til filmf.

Kapittel III.

Kapitlet er opphevet ved lov 6 feb 2015 nr. 7 (ikr. 1 juli 2015, etter res. 12 juni 2015 nr. 633).

§ 4.

Opphevet ved lov 6 feb 2015 nr. 7 (ikr. 1 juli 2015, etter res. 12 juni 2015 nr. 633).

§ 5.

Opphevet ved lov 6 feb 2015 nr. 7 (ikr. 1 juli 2015, etter res. 12 juni 2015 nr. 633).

§ 6.

Opphevet ved lov 6 feb 2015 nr. 7 (ikr. 1 juli 2015, etter res. 12 juni 2015 nr. 633).

Kapittel IV. Merking og registrering av videogram m.m.

§ 7. *Registrering av videogram* ⁽¹¹⁾

Note (11)

Ved Andreas Galtung. Noter er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Det er ikke forhåndskontroll av filmer og videogrammer som skal omsettes i næring i Norge. Videogrammer som skal omsettes i næring, skal registreres i et eget register hos Medietilsynet. Registreringen er viktig for å kunne finne frem til de ansvarlige hvis innholdet i videogrammet er i strid med strl. §§ 236 og 317. Distributøren for videogrammet blir registrert i forbindelse med at videogrammet registreres og påtar seg et ansvar for at det videogrammet som sendes inn til registrering ikke er i strid med §§ 236 og 317. Dette betyr at det ligger en plikt på distributøren til å ha kunnskap om innholdet i videogrammet. I tillegg kan det nevnes at Medietilsynet kan nekte registrering av videogram som strider imot straffeloven §§ 236 og 317. I tillegg kan Medietilsynet politianmelde videogram som rammes av straffeloven § 311.

Videogram som skal omsetjast i næring, må vere registrert i eit videogramregister i Medietilsynet.

Departementet gir i forskrift nærmare reglar om registrering av videogram.

§ 8. Merking av videogram

Videogram som skal omsetjast i næring skal merkast av distributøren. ⁽¹²⁾

Note (12)

Ved Andreas Galtung. Noten er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Medietilsynet kan etter eget tiltak velge ut enkelt-videogrammer for vurdering – stikkprøvekontroll. I praksis har Medietilsynet også vurdert videogrammer etter forespørsel fra importør/produsent, som kan ha betydning for straffansvaret, se strl. § 236.

Departementet fastset i forskrift nærmare reglar for merkinga, og kan i forskrift gjere unntak frå kravet om merking. ⁽¹³⁾

Note (13)

Ved Andreas Galtung. Noten er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Distributøren skal merke videogrammer som skal omsettes i næring. Denne erstatter tidligere merkeplikt som påhvilde importør eller produsent. Merkeordningen omfatter enten klistremerker på videogrammet eller omslaget av distributøren. Sistnevnte ordning krever særskilt tillatelse gitt av Medietilsynet. Det er gitt utfyllende retningslinjer om vilkår for tillatelse til å trykke registreringsmerke på omslag og kassett gjeldende f.o.m. 28. desember 2004 med hjemmel i forskrift 20. desember 1999 nr. 1515 om film og videogram § 8-1. Det er viktig å huske på at et registreringsmerke ikke betyr at innholdet er godkjent av Medietilsynet.

§ 9.

Opphevet ved lov 6 feb 2015 nr. 7 (ikr. 1 juli 2015, etter res. 12 juni 2015 nr. 633).

§ 10. Gebyr for registrering og merking m.v.

Det skal betalast gebyr for registrering og merking m.v. Departementet fastset nærmare forskrifter om gebyr og om innkrevjing. Stortinget fastset satsane. ⁽¹⁴⁾

Note (14)

Ved Andreas Galtung. Noten er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Det betales et eget gebyr til Medietilsynet for registreringen og merkingen av videogrammer. Gebyret er fastsatt av Stortinget og er nå satt til 0,70 pr. videogram.

§ 11.

Opphevet ved lov 6 feb 2015 nr. 7 (ikr. 1 juli 2015, etter res. 12 juni 2015 nr. 633).

§ 12. Nekta registrering av videogram

Departementet kan gi forskrift om høve for Medietilsynet til å nekte registrering av videogram frå distributørar som bryt reglane i denne lova eller i forskrifter gitt med heimel i denne lova.

Kapittel V. Strafferettslege sanksjonar

§ 13. Straff ⁽¹⁵⁾

Note (15)

Ved Andreas Galtung. Noten er sist hovedrevidert 10.05.2019.

Dette er nå lovens eneste straffehjemmel etter at straffehjemler i §§ 14 og 15 ble opphevet ved innføringen av lov 6. februar 2015 nr. 7 om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogram mv. (i kraft 1. juli 2015, etter res. 12. juni 2015 nr. 633).

Den som ved vilje eller aktaust bryt denne lova eller forskrifter givne med heimel i lova, kan straffast med bot eller fengsel i opptil tre månader eller med begge delar. Medverknad blir ikkje straffa.

§ 13a.

Opphevet ved lov 6 feb 2015 nr. 7 (ikr. 1 juli 2015, etter res. 12 juni 2015 nr. 633).

§ 14.

Opphevet ved lov 6 feb 2015 nr. 7 (ikr. 1 juli 2015, etter res. 12 juni 2015 nr. 633).

§ 15.

Opphevet ved lov 6 feb 2015 nr. 7 (ikr. 1 juli 2015, etter res. 12 juni 2015 nr. 633).

§ 16.

Opphevet ved lov 6 feb 2015 nr. 7 (ikr. 1 juli 2015, etter res. 12 juni 2015 nr. 633).

Kapittel VI. Gjennomføring av lova

§ 17. *Ikraftsetjing*

Lova tek til å gjelda frå den tid Kongen fastset.